

ELS USOS LINGÜÍSTICS EN L'ÀMBIT EDUCATIU (ULAE)

Pla de promoció de l'ús de la llengua catalana als centres educatius

ACORDS DE CENTRE 2022-23

CENTRE EDUCATIU: INSTITUT VILA-SECA

GRUP IMPULSOR: Anna Robert, Esther Cañete, Marian Tomás, Mayte Sánchez, Tatiana Birdan, Txema Jornet, Josep Mª Roig i Montse Marcè.

PRIMERES CONCLUSIONS A QUÈ JA HEM ARRIBAT EN EL TALLER

temes sobre els quals s'ha reflexionat i/o treballat:

- a) *Punt de partida. Diagnosi del centre (sessió 1)*
- b) *Argumentari per afavorir l'ús del català entre l'alumnat (sessió 2-3)*
Reflexions al voltant dels usos lingüístics del professorat, d'estratègies per afavorir l'ús del català com a llengua d'aprenentatge i de cohesió social, d'eines per valorar la diversitat lingüística i cultural com a font d'enriquiment mutu (sessió 3)
- c) *Arguments per sensibilitzar les famílies sobre la necessitat de conèixer la llengua vehicular de l'escola (sessió 4)*
- d) *Guia d'actuació lingüística per a les reunions amb les famílies*
- e) *ACORDS. Accions que es duren a terme*

ACORDS que es duran a terme

ACTUACIONS / QUI HO LIDERA / PERÍODE D'APLICACIÓ

Organitzatives:

- Sensibilitzar tota la comunitat educativa a través de l'equip directiu (PAS, En Xarxa, Comitè Oscar Romero, cel Rogent, Limonium)
- Continuitat del Grup Impulsor per vetllar pel funcionament dels acords presos. (Montse Marcè)
- Traslladar al claustre (22-23 i 23-24) la diagnosi, els acords, els ensenyaments i les impressions del curs i què cal millorar. (Josep Roig)

Metodològiques:

- Planificació d'activitats d'oralitat, una per matèria no lingüística durant el curs (exposicions orals, converses... en català). (Caps departaments).
- Creació d'arxius sonors en català locutades per alumnat que complementin les notícies de la web (Nodes). (Es comunicarà al claustre final de curs).
- Dinamització de patis TEI en català. Coordinadores TEI. Esther Cañete i Marian Tomàs.
- Paraules al mur: elaboració de vinils a racons de l'institut amb expressions i frases afectuoses col·loquials en català.
- Utilització de música en català a les entrades i sortides del centre. (canvi de cançó cada mes?)

PODEM MILLORAR:

- La consciència lingüística del professorat com a referents institucionals.
- Ús de la llengua catalana en espais informals: patis, passadissos...

ALTRES APORTACIONS:

- Fer visible al professorat l'argumentari donat davant dels missatges contraris a l'ús del català.
- Posar petits missatges a les aules en català.

- Fer una guia per a unificar els criteris de cara a les reunions amb les famílies (no catalanoparlants) amb suport visual a inici de curs.

2a PART

1. D

SESSIÓ 1: Punt de partida

Qüestionari passat al claustre

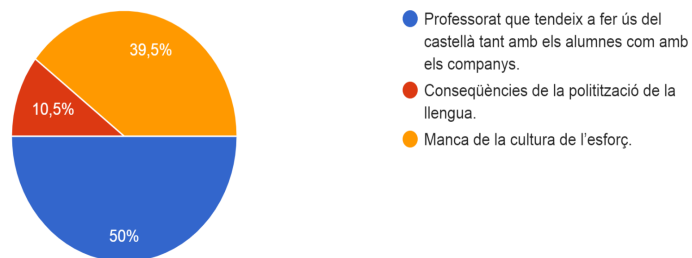
1a PART

De totes les idees que vau generar, quina o quines ha prioritzat el claustre?

RESPOSTA 1

1. Quins són els principals canvis que has detectat en el paisatge lingüístic del centre durant els darrers anys?

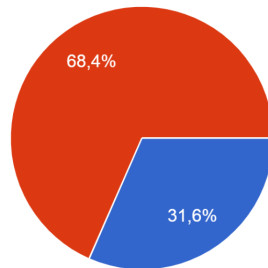
38 respostes

RESPOSTA 2

2. Amb quines dificultats t'has trobat per mantenir el català com a llengua vehicular de comunicació i d'aprenentatge, a l'aula i al centre?

38 respostes

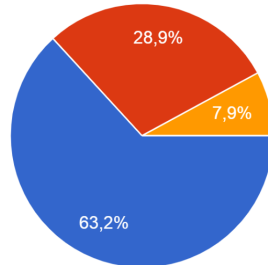

- Trobar material visual de la pròpia matèria en català.
- Incorporació de l'alumnat nouvingut al centre durant el curs escolar.

RESPOSTA 3

3. Amb quins obstacles t'has trobat a l'aula perquè l'alumnat que no domina prou el català pugui avançar en l'adquisició de la llengua i, alhora, en l'aprenentatge de les diferents àrees i matèries?

38 respostes

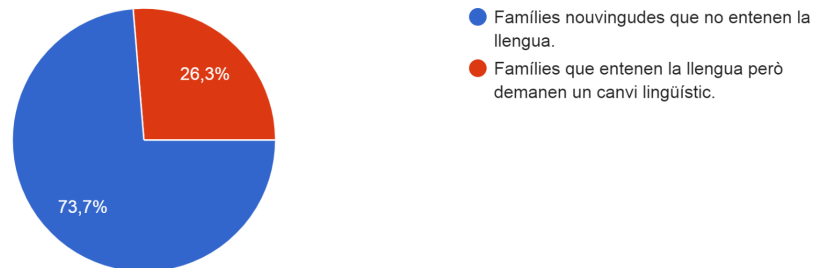

- Actitud de l'alumnat vers la llengua: desmotivació, falta de voluntat...
- Inseguretat de sortir de la seva zona de confort pel que fa a la llengua.
- Poc foment d'exposicions orals en les diferents matèries.

RESPOSTA 4

4. Amb quins entrebancs t'has trobat a l'hora de resoldre alguna situació complexa relacionada amb les llengües en les entrevistes o reunions amb les famílies?

38 respostes

e tot el que han dit els alumnes de l'enregistrament, sintetitza en una frase que t'ha preocupat més.

El canvi automàtic d'idioma

Només fan català a l'hora de català

Familiaritzen més en castellà, el seu entorn ho és

El canvi inconscient al castellà quan l'entorn és castellanoparlant.

La poca espontaneïtat de les respostes

Caldria començar a parlar en català i acabar amb la mateixa llengua

Que diguin que el castellà sona més vulgar que el català i que si parles català es pot percebre que siguis independentista

No sé com expressar-me en català

Tinc por de parlar català per por a equivocar-me

Que es percebi el català com una llengua acadèmica i lligada a una ideologia. També la passivitat a l'hora de resoldre aquest problema per part dels joves que parlen.

Que alguns professors donen gran part de la seva classe en castellà

Que cada vegada més, el professorat que no és de Llengua catalana s'expressa i fa les classes en llengua castellana a Catalunya.

La dinàmica de les classes és en castellà

El català és la llengua acadèmica i el castellà la llengua d'ús espontani

Dificultats als centres educatius de secundària de fer poques assignatures en català.

Per a què els alumnes tinguin clar que sempre s'ha de parlar català a l'institut, els docents han de mantenir el català sempre amb l'alumnat.

La tendència de professors/es a canviar al castellà, i com això és un problema que apareix a Secundària. El poc ús social del català entre els joves.

Hi ha molts factors, socials, històrics, demogràfics..., que dificulten l'ús del català.

La forta càrrega ideològica i política de les iniciatives en suport de la llengua catalana i de l'ús del català, com diuen els alumnes

En la resta de classes quasi tots els profes parlen castellà.

És difícil canviar al català quan sempre han parlat en castellà.

Alguns es mostren "preocupats" per l'ús i abús del castellà a les aules, però dubto que cap d'ells hagi demanat a un professor que faci servir el català.

Totes les matèries es fan en castellà.

El català és una llengua acadèmica.

Els professors canvien la llengua a castellà durant les classes

Que el català sigui una llengua acadèmica només

Que s'hagi convertit el català en una llengua acadèmica, només.

que el professorat no utilitzi el català com a llengua vehicular

Si tens el costum de parlar castellà, és un hàbit i no parles català.

Només utilitzen el català com si fos una obligació, o només per assignatures relacionades amb el català

que associen la llengua en la política

Que es relacioni parlar català amb el fet de ser impopular o més difícilment acceptat per la resta. També el fet que els professors els parlin, majoritàriament, en castellà.

"Només cal parlar en català amb el professor/-a de català" (excloses les matèries de llengua i literatura castellana i llengua anglesa)

El professorat que normalitza el castellà a classe.

Alumnes que s'adonen que cada vegada més utilitzen el castellà fins i tot els docents.

Diuen que es fa servir massa el castellà.

Usar català queda de pijos, de minories pijes.

La disminució de l'ús de la llengua catalana ve donat per tres raons: La disminució de l'ús de la llengua a les aules, la politització de la llengua i la desvaloració de la cultura de l'esforç.

2. De les opinions del vídeo, quina de les que has sentit creus que comparteixen majoritàriament també els teus alumnes?

Que tenen més facilitat per expressar-se en castellà

Molta culpa és del professorat que no els parla català

La mateixa

Com que són castellanoparlants, se senten més còmode parlant castellà

Que els agrada més parlar en castellà

el català és només a l'escola

Que prefereixin parlar castellà perquè se senten més còmodes

Tinc por de parlar català en públic per no fer-ho bé

De petits la vida dels nens està més envoltada de la llengua catalana que quan arriben a l'institut

Els alumnes d'aula d'acollida (els meus) sempre em diuen que gairebé ningú els parla en català perquè els veuen de fora i es queixen de no poder-lo practicar prou. També es pensen que tots els territoris són diglòssics i desconeixen o els sorprèn que hi hagi gent que visqui en català al 100%.

L'alumnat hauria de parlar més en català, ja que molts d'ells no tenen clar que el català ha de ser la llengua vehicular del centre.

Que no tenen l'hàbit de l'ús del català i si s'hi han d'expressar ja no s'hi esforcen perquè no en tenen el domini i no s'hi senten ni còmodes ni segurs.

En català parlem més només a l'hora de català .No tenen costum de parlar en català amb els amics o extrescolars.Se'ls fa estrany fer-ho en català.

Desconec la seva opinió, però penso que la visió del català com una llengua massa formal, o vinculada a idees polítiques podria ser la més extesa
no tenen hàbit de parlar català fora de l'àmbit acadèmic.

Tenen voluntat d'aprendre i millorar el seu català.

Que només utilitzen el català a l'institut i que al seu entorn social no s'utilitza la llengua.

Difícil escollir, perquè l'alumnat és plural. Potser la situació majoritària al centre és que viuen en un àmbit castellanoparlant i no veuen la necessitat o la utilitat d'emprar el català.

Parlar sempre en català és relaciona amb ser independentista

Es difícil que algú aprengui català si al seu voltant no es parla català.

Que s'identifiqui el parlar català amb l'independentisme.

El castellà és la llengua franca als centres escolars.

La llengua va relacionada amb el context educatiu(si la profe de mates parla castellà ho relaciono tot en castellà) i social (socialització en la llengua dominant).

Que la llengua que tothom parla és el castellà, a la feina, per parlar amb els amics,...

Parlar en català s'associa a ser "indepe"

Que parlar català és sinònim de ser indepe

No se saben expressar bé en català.

que no s'expressen tan bé en català com en castellà

El català és acadèmic i deprés desconnectes i parles castellà.

El català se està perdent

No ho parlo amb ells

Que parlar en català es faci normalment només a l'escola. Que no existeixi gairebé contingut en català a les xarxes socials.

Si parles català t'identifiquen amb l'etiqueta "indepe"

Em sembla que l'alumnat d'aquí no té aquesta preocupació (la de parlar o sentir català): ni per assegurar una bona feina. Alguns consideraran que és una llengua acadèmica, del "cole".

Al nostre institut la majoria voldria que parléssim en castellà

No ho sé

L'ús del català és de pocs, millor en castellà i t'entens amb tots.

en més a gust parlant amb la seva llengua materna.

3a PART

De què depèn la poca/molta presència de català en les ACTIVITATS ? Què ho condiciona?

MOLTA PRESÈNCIA:

Reunions de professorat, activitats de català

Reunions d'Equip Docent i Reunions de Departament

Classe habitual, la meva sempre en català, respostes als alumnes incloses. No s'admetin deures en castellà

Els actes públics, com els festivals, i les comunicacions escrites

Les meves classes

1) Revista i notícies a les xarxes socials i al nodes 2) Actes protocolaris i festivals

Interacció del professorat amb l'alumnat a l'aula

St Jordi

En les reunions de professors (equips docents, claustres...)

En els festivals que s'organitzen per Nadal o final de curs

Reunions de professorat o actes institucionals.

Converses entre el professorat i treballs de recerca de segon de batxillerat.

Dins el departament de Llengua catalana i parlant amb els companys/es.

El festival de Nadal. Sant Jordi.

A la classe hi ha presència del català, tret d'aquí, no el sento gaire. A excepció de converses amb altres companys/es profes

reunions i guàrdies a l'aula

Activitats de St. Jordi i Teatre

En els actes institucionals (graduacions, festivals), majoritàriament. En el cas de l'alumnat, als tallers de ràdio i a les activitats de l'aula d'acollida.

Docència. Comunicació per escrit amb les famílies.

Reunions del claustre, comunicacions oficials amb professors

En els equips docents i em els claustres.

Concurs literaris de Sant Jordi . Festival de Nadal.

Claustres i equips docents.

Sant Jordi i activitats del departament de català o on la major part del professorat parla en llengua catalana.

Els festivals i sortides on participen amb altra gent que se li adreça en català.

Festivals i exposicions orals

Per sort, la gran majoria de professorat es relaciona entre ell en català i tota la comunicació amb les famílies que, exceptuant algun cas, es fa en català

Festivals i concursos

1. presentacions d'actes 2. claustres

Conversa entre professors/ores. Les explicacions dels professors/ores a l'aula.

Exposicions orals a classe i activitats de debats

Totes les oficials

No en puc esmentar cap. Desconec si les activitats extraescolars es fan en català, però coneixent l'entorn sociolingüístic del centre, imagino que no.

L'aula d'acollida i els actes (Nadal, Sant Jordi, graduacions, etc)

premis Sant Jordi, Lliurament d'Orles

A les meves classes sempre i no soc de la matèria de castellà. A qualsevol acte en el que es veu involucrat tot el centre.

A les classes de la majoria de professors.

Classes, matèries, es donen en català. Les xarxes socials en català.

Les exposicions orals i l'ús de la tècnica dels "role playings".

POCA PRESENCIA:

Interaccions entre alumnat, interaccions entre alumnat i professorat

Hora del pati i passadissos

A EF és més distesa la relació. En les sortides

Principalment, les converses fora de l'aula, al pati i als passadissos

El pati

A l'esbarjo,

Interacció entre alumnes al pati i passadissos

Les converses als passadissos

Quan un alumne s'adreça a un professor en castellà i aquest li contesta en la mateixa llengua.

Quan els alumnes parlen entre ells

Activitats de lleure al pati o en festes.

Converses entre l'alumnat i amb el professorat.

A les classes, als passadissos, al pati, a la cafeteria... Arreu on hi ha alumnat.

No fa molt queestic en aquest centre i les activitats que s'han organitzat fins ara eren en català.

Conveses espontànies entre els alumnes i comunicació amb els pares

l'hora del pati i activitats extraescolars

Activitats esportives, activitats al pati en general

Patis/esbarjos/passadissos, i en les comunicacions informals entre professorat i alumnat.

Lleure, esbarjo, activitats esportives, xarxes digitals, comunicació entre els alumnes i des dels alumnes al professorat...

Converses privades de dos professors castellanoparlants, jocs al pati

En el pati i en els passadissos.

En els patis de les hores de lleure.

Al pati i en moments entre classes.

Canviar en el moment que un alumne et parla en castellà o fer les classes en castellà sota l'excusa de 'tothom em segueix millor' o 'per evitar problemes amb la família'.

Les activitats extraescolars. Comunicació entre els alumnes.

Relacions entre ells a l'hora del pati i els alumnes es dirigeixen a les conserges en castellà

Al pati de l'escola o com es relaciona l'alumnat entre ell ja que només sents parlar castellà

Converses entre professors-alumnes i sortides

1. els alumnes quan expliquen temes personals 2. converses informals entre professors

Les converses entre alumnes al pati. Parlar amb pares castellanoparlants.

Al posar algunes pel·lícules relacionades amb el tema a estudiar o estudiat, la dificultat de trobar-les en català.

Hora del pati

La immensa majoria (atenció a secretaria, a consergeria, relacions amb els professors fora de l'aula...)

Moltes situacions d'aula (la llengua vehicular d'ús clarament no és el català) i això repercuteix clarament en l'ús social que en fan els alumnes.

Activitats al pati, tria de músiques en algunes activitats (les "molones" solen ser en castellà).

L'esbarjo dels alumnes i la comunicació entre ells.

A l'hora del pati. I quan parlen entre ells.

Patis, esbarjos en castellà. Activitats extraescolars en castellà.

L'execució dels treballs cooperatius, el treball per parelles. En el moment en què els nois i noies treballen en grup, utilitzen el castellà i és força difícil, fer-los que s'expressin en català.

→ A partir de la diagnosi, quines creieu que serien les tres idees principals per establir **línies d'actuació prioritàries** per començar a actuar, per tal de millorar els usos lingüístics al centre i potenciar la presència de la llengua catalana.

- Donar visibilitat dels aprenentatges apresos a l'aula a les xarxes socials en català a través de vídeos.
- Projecte "Paraules al mur": expressions afectuoses en català/expressions genuïnes/dites...
- Música catalana a les entrades, sortides i al pati.

SESSIÓ 2: Parlar per aprendre la llengua

Interacció que s'estableix entre el coneixement i l'aprenentatge d'una llengua, els usos lingüístics i les actituds i motivacions per aprendre-la

ENTORN D'ÚS

Hem de garantir un entorn d'ús a l'institut, en tots els àmbits, lingüístics i no lingüístics, i formals i informals/no formals. És a dir, cal proporcionar contextos per desenvolupar les habilitats productives, i això passa per:

- adoptar un enfocament comunicatiu a classe
- crear àmbits d'ús del català en totes les àrees i matèries
- propiciar l'ús del català en espais informals del centre

→ **Accions a l'aula o al centre per proporcionar entorns d'ús del català**

- Introduir activitats orals amb català a totes les matèries.
- Promoure el coneixement i l'escolta de música catalana.
- Potenciar l'ús de recursos audiovisuals amb català (audio o subtítols)

MOTIVACIONS I ACTITUDS

La manera com es percep una llengua és crucial per afavorir-ne o frenar-ne l'ús. Com veuen els joves avui dia la llengua? Com la perceben? Pensen que el català és útil? La veuen només com a llengua acadèmica?

Motivacions:

- INSTRUMENTALS: aprendre una llengua reportarà **beneficis**, com ara **èxit escolar** (bona nota en una o més assignatures, l'obtenció del graduat en ESO, seguir avançant en els estudis i fer CFGM, batxillerat, grau universitari...) o **èxit professional** (permetre accedir a una bona feina).
- INTEGRATIVES: els parlants consideren que aprendre i parlar una llengua és positiu perquè els **permetrà formar part d'un grup**, i sentir-se'n membres.

Què podem fer per motivar i encoratjar el nostre alumnat?

- Sensibilitzar l'alumne vers les seves capacitats, per fer-li créixer l'autoestima i l'autoimatge positiva. Aquest aspecte té una importància especial, perquè sovint els alumnes amb poca competència comunicativa tenen expectatives d'èxit molt baixes. (*surt al qüestionari*)
- Valoració de les llengües, sabers i experiències culturals que aporta cadascú.
- Mostrar actituds d'empatia, tolerància, respecte i acceptació, per generar un clima d'aula relaxat, on l'alumne no senti amenaçada la seva identitat.

Activitats motivadores que poden promoure l'ús del català entre els joves

- Promoure el consum de l'audiovisual en català.
- Crear un canal de Podcast en català i publicitar-lo a la web.
- Crear un cicle d'entrevistes i publicar-lo.

☀ PAUTES D'ÚS. TRENQUEM ESTEREOTIPS

Són difícils de modificar:

- Les pautes d'ús s'han anat construint i consolidant al llarg del temps a partir d'uns fets històrics inicials.
- En el moment en què han canviat les circumstàncies, aquestes pautes s'han mantingut i han esdevingut inèrcies lingüístiques.

Possibles causes de la manca d'ús del català a l'escola

- Dificultats per expressar-se en català col·loquial
- Percepció que el català no és una llengua moderna o útil
- Viure en un entorn amb poca presència del català
- Reproducció, a l'escola, de les pautes d'ús lingüístic de fora de l'escola

- ☐ Poc ús del català amb parlants que es perceben com a parlants no habituals de català

CARME Junyent: ***La llengua no marcada és la llengua que, en principi, no et portarà problemes. En el nostre cas, el castellà. I la marcada és la que et connota. En el nostre cas, el català. I, és clar, si no et vols buscar problemes, fas servir la llengua no marcada»***

Per què parlem en castellà a una persona que creiem que no és catalanoparlant familiar o habitual?

- 1. Per fer-li un favor. Se sentirà més a gust, potser no entén el català**
 - El 94,4% entén el català!
 - Li reduïm les possibilitats d'escoltar-lo i de practicar-lo.
 - Li restem oportunitats perquè n'adquireixi una bona competència, que potser necessitarà més endavant per tenir **èxit acadèmic o èxit professional**.
- 2. Per educació**
 - No és cortesia, és un costum!
 - Dificulta la integració lingüística dels nouvinguts
 - Menyspreu a les persones que s'han esforçat a aprendre català
- 3. Perquè primer l'interlocutor ha parlat en castellà**
 - I això implica que no entén el català?
 - Si viu a Catalunya hi ha estat en contacte (al carrer, amb els mitjans de comunicació, a la feina, potser ha estat escolaritzat en el sistema educatiu català)
 - El nivell d'intercomprensió entre llengües romàniques és del 80%

ALGUNS SUPÒSITS PRÀCTICS

CONTRAARGUMENTARI

Situació	Contraargument
Quan parlo en català tinc un accent tan castellà (o d'una altra llengua)... Per això prefereixo no parlar en català."	M'agrada el teu accent: M'encanta! És ben normal tenir accents. Com més parlaràs menys accent tindràs.

“Jo vull aprendre català, però és que no me’n surto.”	Quan s’estudia una llengua, un no n’aprèn si no la practica. Tot forma part d’un procés d’aprenentatge. Us imagineu aprendre a parlar anglès sense fer “speaking”? De mica en mica, amb la pràctica, ho aconseguiràs. A poc a poc i amb bona lletra. Tot és qüestió de proposar-s’ho: voler és poder.
“El català és una llengua molt difícil.”	Res és difícil si ens esforcem i ens ho proposem. Tot es posar-s’hi. Tots hem après la nostra llengua materna independentment del seu grau de dificultat. El català és una llengua molt difícil si no la parles, igual que el castellà, el francès o l’anglès. El dia que t’enamoris d’un català o catalana ja la trobaràs fàcil.
“El català no m'agrada.”	No és una qüestió de gustos. És un requisit imprescindible per obtenir el títol de Secundària i en qualsevol feina del sector públic o en què hi hagi tasques de relació amb clients te l’exigiran. Dona-li una oportunitat. Per quin motiu no t’agrada? És una llengua que et connecta amb la història del lloc on vius.
A l’aula d’acollida m’ensenyen català i, després, a classe, cap dels meus companys em parla en aquesta llengua. Què puc fer perquè em parlin en català?”	No pateixis que el professorat promourà que entre companys/es parlevi a classe en català. Buscarem que estiguis assentat amb algun company/a que et pugui parlar en català i així practicar. Has de demanar als teus companys que et parlin en català i així t’ajuden practicant l’idioma. Els has de fer entendre que parlant-te castellà no et fan cap favor.

Ara toca medi (o socials). Per què hem de parlar català? Ja hem fet servir el català a l'assignatura de català." O bé: "L'important és que aprenguem medi (o socials), no que fem l'assignatura en català. Tant fa la llengua en què fem la classe."	Tens tota la raó: Tant fa la llengua en què fem la classe i la farem en la llengua d'aquí. Moltes paraules que utilitzarem en el dia a dia tenen a veure amb el vocabulari de socials, per tant aprofitem la matèria per així aprendre-les contextualitzades. El fet de conèixer bé les paraules en català relacionades amb el medi social pot suposar una oportunitat de més possibilitats laborals i d'èxit econòmic.
"Si parlo en castellà tothom m'entén. Quin problema hi ha si parlo castellà a classe?"	S'ha de ser agosarat i parlar en altres llengües. Sortir de la zona de confort.
No parlo en català perquè la meua llengua és el castellà. Jo no vull renunciar al castellà."	Com més llengües saps, més facilitat tindràs d'aprendre de noves. Penseu que a 4t de l'ESO es fan les competències lingüístiques, aneu practicant.
El català no serveix per a res."	Ara et sembla que no serveix per relacionar-te, perquè poca gent del teu voltant el parla, però, en el futur, coneixeràs altra gent, et mouràs en altres ambients, on el català et serà necessari. No t'has de tancar portes!
No em cal saber parlar català. El castellà és més útil perquè obre més portes, i si vaig a treballar a Madrid la llengua que necessitaré serà el castellà."	Cada cultura té la seva llengua i si no la saps et perdràs tot el que aquella cultura et pot oferir. Saber una llengua no limita l'aprenentatge d'una altra llengua. L'aprenentatge de llengües facilita l'aprenentatge d'altres llengües. Si ets plurilingüe tens més possibilitats d'anar pel món.
Per què no puc fer-ho tot en castellà, si Catalunya és dins d'Espanya? El castellà és una llengua de Catalunya."	Hi ha dues llengües oficials que cal conèixer (català i castellà). Coneixent-ne només una no s'està en igualtat de condicions.

A mi (que habitualment parlo en català) m'és igual parlar en castellà al meu company. Ell se sent més a gust parlant en castellà, sempre el parla, a mi m'és igual	Tots hem de saber parlar les dues llengües. Si ell no en sap, ajuda'l.

. Com es poden treballar els contraarguments amb el claustre?

- Els contraarguments consensuats pel grup impulsor s'han de traspasar al claustre, no només perquè els conegui, sinó perquè també hi pugui dir la seva.
- El traspàs a la resta del professorat (i, si es considera convenient, a altres membres de la comunitat educativa, com ara el PAS i el PAE) és pot fer en un claustre o bé es pot fer en reunions de nivell o cicle, o en reunions de departaments.
- Tothom (professorat, PAS, PAE i qui es cregui convenient) podria contribuir a la construcció dels contraarguments, es pot pensar en diferents mitjans i dinàmiques:
 - o Crear un suro virtual per poder-hi participar amb noves idees, o bé es pot aprofitar part del suro físic de la sala de professorat per enganxar-hi altres propostes de contraarguments.
 - o Cada departament (o l'equip docent de cada cicle o cada nivell, segons l'organització del centre) reflexiona sobre dos o tres supòsits, i més tard aquestes reflexions es comparteixen amb la resta del claustre.
 - o ...

. Quin ha de ser el resultat final?

- Els contraarguments finals, consensuats, s'han de recollir perquè tothom els pugui consultar quan ho cregui necessari i per poder-los compartir amb el professorat i personal que arriba nou al centre.
- Poden quedar tots recollits en un document drive compartit, o bé en l'espai virtual compartit per tot el professorat. Alhora, es poden seleccionar i transformar en diversos suports, segons la finalitat i utilitat que se'ls vulgui donar. Se'n poden crear cartells, infografies, idees-força, un decàleg, eslògans per penjar en diferents espais del centre o de la pàgina web...

→ **Ús, motivacions i actituds**, què en podem extreure per aplicar a l'insti?

Acords organitzatius, metodologies, activitats, trencar estereotips (com?), etc.

OBJECTIU FINAL: GUIA D'USOS LINGÜÍSTICS I ACTUACIONS

SESSIÓ 3: El docent com a model i dinamitzador lingüístic d' una escola multilingüe

1. DINÀMICA VERDADER/ FALS/ DEPEN
2. POSADA EN COMÚ

EL DOCENT COM A MODEL LINGÜÍSTIC

Les llengües que els docents utilitzem en un centre educatiu no són un afer privat, sinó que responen a una finalitat educativa. Facilitar a l'alumnat l'accés a la llengua forma part de les nostres funcions i de les nostres responsabilitats. No parlar en català a l'alumnat, convergir sistemàticament al castellà, implica negar-los estímuls necessaris per a l'aprenentatge de la llengua catalana.

REFLEXIÓ DEL GI. CONCRECIÓ AL CENTRE. POSSIBLES ACCIONS:

IMMERSIÓ LINGÜÍSTICA

- ✓ Quan una bona part de l'alumnat s'escolaritza en una llengua que no és la seva, cal aplicar metodologies per ajudar-lo a aprendre aquesta llengua i, a la vegada, progressar en la resta d'àmbits.
- ✓ La immersió lingüística és un programa d'ensenyament en segones llengües que permet a l'alumnat aprendre en una llengua que no és la pròpia

REFLEXIÓ DEL GI. CONCRECIÓ AL CENTRE. POSSIBLES ACCIONS:

EL TRACTAMENT DE LES LLENGÜES FAMILIARS EN L'EDUCACIÓ

- Incorporació a l'aprenentatge.** Incorporar les llengües familiars a la pràctica d'aula és beneficiós per a l'aprenentatge de la llengua d'escolarització
- Reconeixement simbòlic.** És necessari visibilitzar i valorar totes les llengües i cultures familiars presents a l'aula.
- Classes de llengües d'origen.** Quan sigui possible, cal possibilitar que se n'imparteixin.

REFLEXIÓ DEL GI. CONCRECIÓ AL CENTRE. POSSIBLES ACCIONS:

METODOLOGIA DEL TREBALL COOPERATIU

En les metodologies més tradicionals el professorat parlava molt i era ell mateix qui interpelava directament l'alumnat; en les metodologies col·laboratives és l'alumnat qui construeix el seu propi aprenentatge a partir de la interacció entre el grup d'iguals. I sovint la construcció d'aquest aprenentatge es fa en castellà. Les dades ho palesen: en les activitats en grup amb els companys dins del centre educatiu, el 49,1% de joves no utilitza mai el català, o poques vegades, segons l'Estudi sociodemogràfic i lingüístic de l'alumnat de 4t d'ESO a Catalunya del 2021.

REFLEXIÓ DEL GI. CONCRECIÓ AL CENTRE. POSSIBLES ACCIONS:

LA LLENGUA VEHICULA L'APRENTATGE EN TOTS ELS ÀMBITS

Tots els docents som responsables de la competència comunicativa del nostre alumnat.

La llengua vehicula l'aprenentatge en tots els àmbits de coneixement

- Tots som professors de llengua, perquè la llengua vehicula l'ensenyament i l'aprenentatge en tots els àmbits de coneixement. Desenvolupar la competència comunicativa és un objectiu de totes les àrees i matèries.

- Si consultem el currículum de qualsevol àrea a matèria, tant de primària com de secundària, ens adonarem que en TOTES s'inclouen criteris d'avaluació relacionats amb la competència comunicativa. Un cop s'hagi fet, segurament ja no hi haurà cap mestre o professor que pugui argumentar que el desenvolupament de les habilitats lingüístiques no és rellevant en l'àmbit de coneixement que imparteix.

- A més, cal tenir en compte que en totes les matèries hi ha moments de conversa relaxada, de poca exigència cognitiva, i, per tant, moments de fomentar l'ús col·loquial del català.

REFLEXIÓ DEL GI. CONCRECIÓ AL CENTRE. POSSIBLES ACCIONS:

SESSIÓ 4: La llengua i la comunicació amb les famílies i l'entorn educatiu

TOTS ELS AGENTS DE LA COMUNITAT EDUCATIVA ACTUEN DE REFERENTS LINGÜÍSTICS

En el món educatiu, la tasca i la responsabilitat de dotar l'alumnat de les eines lingüístiques perquè pugui participar en la societat va més enllà de tot allò que es pugui fer dins de les aules i dins de l'horari lectiu. Tots els agents de la comunitat educativa en són responsables i actuen de referents lingüístics. Qui són els agents de la comunitat educativa, a més dels docents:

- (1) PAE (Personal d'atenció educativa)
 - (a) TIS (Tècnics d'integració social)
 - (b) Educadors socials
 - (c) Educadors d'educació especial
 - (d) Auxiliars d'educació especial
 - (e) Treballadors socials
 - (f) Fisioterapeutes

- (g) Tècnics d'educació infantil
- (h) Tècnics de llars d'infants
- (2) PAS (Personal d'administració i serveis)
 - (a) Conserges
 - (b) Personal administratiu
 - (c) Personal de la neteja
- (3) Monitors
 - (a) Monitors de menjador i cuiners
 - (b) Monitors d'extraescolars
 - (c) Monitors d'acollida matinal, de migdia o de tarda
- (4) Talleristes, conferenciants, voluntaris... que van al centre
- (5) Família, AFA
- (6) Persones de l'entorn, que treballen conjuntament amb el centre educatiu, que realitzen activitats educatives en centres cívics, casals, centres de lleure, associacions esportives...

Com podem actuar, des del centre, perquè tots els agents de la comunitat educativa prenguin consciència que actuen de referents lingüístics, del paper que té la llengua catalana com a eina de cohesió social i que són peces clau per consolidar el coneixement de català d'infants i joves?

REFLEXIÓ DEL GI. CONCRECIÓ AL CENTRE. POSSIBLES ACCIONS:

- *Quin ús fan del català aquests agents en el vostre centre?*

En el cas dels monitors/es de menjador i monitor/es d'activitats extraescolars , l'ús del català és reduït.

- *Què poden fer per promoure i fomentar l'ús del català?*

Es farà arribar el Document d'acords de Centre en qüestió d'ús del català al centre , a les entitats encarregades del menjador i les activitats extraescolars.

- *Què feu, des del centre, per donar a conèixer als diversos agents de la comunitat educativa el seu paper de referents lingüístics?*

Es farà arribar el Document d'acords de Centre en qüestió d'ús del català al centre , a les entitats encarregades del menjador i les activitats extraescolars.

LA LLENGUA I LA COMUNICACIÓ AMB LES FAMÍLIES

Per tal que les famílies vegin la utilitat de la llengua que aprenen els seus fills, és important que:

1. Se'ls proporcionin arguments per sensibilitzar-los de la necessitat de conèixer la llengua vehicular del sistema educatiu.
2. Que les comunicacions amb les famílies s'estableixin en català, sempre amb els suports necessaris per assegurar-nos que la comprensió del missatge sigui òptima. El centre ha de ser un referent i un model lingüístic. I això implica fer les comunicacions amb les famílies en català. Aquestes comunicacions poden ser escrites o orals.

REFLEXIÓ DEL GI. CONCRECIÓ AL CENTRE. POSSIBLES ACCIONS:

• **Arguments per a sensibilitzar a les famílies. Quins arguments afegirem a aquesta llista per sensibilitzar-les les famílies sobre la necessitat de conèixer la llengua vehicular del sistema educatiu?**

- *per poder participar en la vida del centre,*

- *poder acompanyar els seus fills en les activitats escolars,*
- *poder-los ajudar en les tasques acadèmiques,*
- *per obrir el seu cercle social i integrar-se .*
 - *per poder accedir al món laboral*
 - *per poder millorar el rendiment acadèmic .*

Amb quines eines o per quins mitjans es poden difondre aquests arguments entre les famílies

- *En quin moment?*
 - *En l'arribada al centre (secretària, tutor, equip directiu...)*
 - *Durant les entrevistes al llarg del curs*
 - *Quan n'hi hagi l'oportunitat*
 - *.En la reunió d'inici de curs.*
 - *A través de les circulars informatives .*
- *Qui els oferirà?*
 - *El tutor/a*
 - *L'equip directiu*
 - *Una altra família integradora*
 - *Personal docent i no docent del centre*
- *Com els oferirem?*
 - *Oralment*

- *Mitjançant la nostra web*
 - *Mitjançant la xarxa social d'Instagram de centre*
 - *Grups de difusió de Whatsup*
- *Elaborarem un tríptic informatiu*
- *Mitjançant la carta de compromís*

COMUNICACIONS, ENTREVISTES I REUNIONS

- **Informacions generals que el centre envia a les famílies:** calendaris de curs, informació i afectacions en el transport escolar...
- **Comunicacions que el centre fa arribar en nom d'entitats o associacions que participen de la vida del centre (AFA, ajuntament):** assemblea anual de l'AFA, jornades de treball de famílies per a la millora d'espais del centre...
- **Comunicacions que el centre fa arribar en nom d'entitats o associacions externes de la zona,** que fan difusió d'activitats que tenen incidència en l'educació dels infants i joves: difusió de xerrades, tallers o activitats que es duen a terme en centres cívics, casals...
- **Informacions generals que el tutor envia a les famílies:** sortides, informació d'afectació de polls, vacunes, confinaments de grup per casos covid a l'aula (fins al moment)...
- **Informacions del tutor adreçades a famílies concretes:** resposta a una petició d'entrevista, concertar reunió...

REFLEXIÓ DEL GI. CONCRECIÓ AL CENTRE. POSSIBLES ACCIONS:

- Quins són els documents més habituals que hem de fer arribar a les famílies?
- Com adaptariem aquests documents?
- Quines eines addicionals necessitariem per **facilitar la comprensió de les comunicacions escrites** a les famílies?

Eines addicionals

-

GUIA D'ACTUACIÓ LINGÜÍSTICA PER A LES REUNIONS AMB LES FAMÍLIES

Aspectes que es poden tenir en compte per elaborar una guia d'actuació lingüística en les reunions amb les famílies

ABANS DE LA REUNIÓ AMB LES FAMÍLIES

-Afegir un apartat en el document de recollida d'informació de l'alumnat o en el traspàs d'informació on especifiqui el nivell de coneixement i ús del català dins de l'entorn familiar..

- Reunions d'inici de curs: No canviar de llengua durant les trobades i reunions. En cas de que sorgeixin dubtes, al final de la reunió es resoldran els dubtes de manera individual.

- En les reunions d'inici de curs sempre hi haurà una mare/pare que domini la llengua catalana , aquest/a farà d'interpret a les famílies novingudes que tinguin dificultat.

- Elaboració d'un guió on s'explicarà a les famílies quins són els punts que es tractaran a la reunió per fer-ho arribar abans.

És important aprofitar l'espai d'entrevista per generar la confiança i la complicitat que ha de marcar la relació entre la família i el tutor al llarg del curs. Amb la finalitat de crear un clima adequat, cal procurar que l'espai sigui acollidor i tranquil, evitant distraccions i interrupcions. Per aquest motiu utilitzarem un llenguatge planer i comprensible per a ells, utilitzant un vocabulari senzill i entenedor.

PREPARACIÓ DE LA REUNIÓ AMB LES FAMÍLIES

- Facilitar la comprensió de la informació amb acompanyament visual d'imatges tal i com ho fem a les classes amb l'alumnat. La informació serà la bàsica i indispensable. Per afavorir la comprensió general tot i no facilitar detalls menys importants.

- Les reunions d'inici de curs seran preparades i organitzades conjuntament amb l'alumnat del centre . Aquest col·laborarà i participarà de forma activa en la reunió.

DURANT LA REUNIÓ AMB LES FAMÍLIES

- Informar prèviament a l'inici de la reunió de la importància i la necessitat de donar la informació en català, tant per ells com per als seus fills i filles ja que el català és la llengua vehicular a l'escola.

Mantenir l'ús de la llengua en totes les situacions, independentment de la procedència de l'interlocutor. Si no ens entenen, podem adoptar algunes pautes que facilitin la comunicació, com ara:

- Parlar amb una velocitat inferior a la normal
- Acompanyar el discurs amb gestos o imatges
- Simplificar el vocabulari i les frases que utilitzem

DESPRÉS DE LA REUNIÓ AMB LES FAMÍLIES

- Revisar els recursos de suport utilitzats durant les reunions per tal de veure si es pot millorar la seva comprensió.

- En reunions individuals, es prendrà nota de tot el comentat i es llegiran els acords o informació donades amb la família per a signar el document de manera que puguin manifestar que l'han entès.

No perdre el contacte amb les famílies, i procurar que assumeixin la importància de l'aprenentatge d'aquesta llengua per al futur dels seus fills. L'actitud dels pares pot influir molt en la motivació de l'alumne.

Institut Vila-seca